

Izhaja vsak četrtek  
in velja s poštnino vred  
in v Mariboru s pošilja-  
njem na dom  
za celo leto 3 gld. — kr.  
„ pol leta 1 „ 60 „  
„ četrt leta — „ 80 „  
Naročnina se pošilja  
opravištvu v dijaškem  
seminšču (Knaben-  
seminar.)

Deležniki tisk. društva  
dobivajo list brez po-  
sebne naročnine.

# Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

## Posamesne liste

prodaja knjigar Novak  
na velikem trgu  
po 5 kr. — Rokopis.  
se ne vračajo, nepla-  
čani listi se ne spre-  
jemajo.

Za oznanila se plačuje  
od navadne vrstice, če  
se natisne enkrat 8 kr.  
dvakrat . . . 12 „  
trikrat . . . 16 „

## Dve nemškutarski trdnjavi propali!

Zopet smo Slovenci na Štajerskem nemškutarjem vzeli 2 trdnjavi, iz katerih so se naši nasprotniki mnogo let režali nad nas. Ptujski okrajni zastop in ormoški je v slovenskih in narodnih rokah. Veselo novico podrobneje popisujeta dva dopisa iz Ormoža in iz Ptujja. „Dne 24. majnika smo pridobili ormoški Slovenci sijajno zmago; vsi od narodne stranke postavljeni kandidatje so bili izvoljeni in sicer: za načelnika: g. Franc Kmetič, c. kr. okrajni sodnik, za njegovega namestnika: g. dr. Ivan Geršak, kateri je tudi v odbor voljen, drugi odborniki so: gg. župan Davorin Čulek in Ivan Kočevar v Središči; g. Henrik Schmidl, oskrbnik pri Velikinedelji, č. g. Gašpar Majhenič, župnik pri sv. Miklavžu in g. Franc Škrlec, c. kr. poštar pri sv. Tomaži. Dela je dosti, toraj hajd korajžno na delo za blagor ormoškega okraja; živili narodni volilci!“

Tako nam poroča blag narodnjak iz Ormoža. Res, vesela in pomenljiva je ta zmaga. Dobili smo o tej zmagi več dopisov, ali ker so nasprotnike propadle ostro prejemali, zato nismo dali tiskati. Mislimo, da bo sedaj dopisnikom samim po volji. Vrlim volilcem pa čast in slava! Ormožanje so sedaj dobri sosede narodnim Ljutomerčanom, ki imajo uže mnogo let narodno slovensko večino v okrajnem zastopu. Sledeči dopis javlja nam jednako zmago v Ptujju.

„Jako srečno so volitve v okrajni zastop ptujski dovršene in narodna stranka ima zdaj v zastopu odločno in zanesljivo večino. Od našincev bili so priporočeni in tudi izbrani sledeči gospodje: A. Za skupino velikega posestva. 1. Aleksič Fide-lij, kvardijan v Ptujju. 2. Gregorič Alojzij, odvetnik v Ptujju. 3. Kocuvan Anton, župnik pri sv. Vrbanu. 4. Ploj Jakob, odvetnik v Ptujju. 5. Rajč Božidar, župnik pri sv. Barbari v Halozah. 6. Rajšp Ferdinand, oskrbnik grajščine gornje ptujske. 7. Škrabar Viktor, dohtar zdravništva v Ptujju. 8. Terstenjak Jakob, župnik pri sv. Marjeti. 9. Vojsk Ivan gostilničar in posestnik v Ptujju. 10.

Žitek Jožef gimn. profesor v Ptujju. B. Za skupino deželnih občin. 1. Drevenšek Janez posestnik v Leskovci. 2. Domitar Jurij posestnik v Vurberku. 3. Gregorec Anton, vračnik pri sv. Marjeti. 4. Jurič Jakob posestnik pri sv. Lovrenci na Dravskem polju. 5. Koser Franjo posestnik pri sv. Lovrenci v Slov. gor. 6. Merkuš Šimon posestnik v Dražencih. 7. Mikl Tomaž trgovec in posestnik pri sv. Marjeti. 8. Sovič Aleksander, župnik pri sv. Trojici v Halozah. 9. Štumbergar Franjo, posestnik pri sv. Barbari v Halozah. 10. Šoštarč Franjo trgovec in posestnik pri sv. Vidu. 11. Vodušek Andraš župnik v Leskovci. Skupina trgovine in obrtnije, to je skupina, v kateri spadajo oni, ki od svoje trgovine ali obrtnije najmanj po 60 fl. neposrednega davka plačujejo, ima takrat samo 9 udov, ki so sami po sebi udje okrajnega odbora. Med temi 9 držita se 2 odločno narodne stranke, namreč gosp. Jurca Andraš trgovec in posestnik v Ptujju, pa Kaizer Martin žganjar in posestnik v Ptujju. Izmed ostalih 7 še so 3 ali bar 2, ki našim težnjam niso posebno protivni, skoro bi rekli, iz tega ali onega uzroka več ali manj prijazni. Iz skupine mest in trgov zastopan je Ptuj v okrajnem shodu od 8 udov in Gora z 2, namreč gosp. Kosišejem in gosp. Žankovičem, ki sta že od nekdaj kot odlična in zanesljiva moža naše stranke visoko čislana in iskreno poštovana. Potem takem računi narodna stranka, ako se ne bo prikazalo zmes po kde katero zrno črnega kokolja, na 25 odličnih glasov. Na Vrbano bila je potem volitev za okrajni odbor. Narodna stranka priporočala je sledeče može: 1. za načelnika: gosp. Rajšpa Ferdinanda posestnika in oskrbnika grajščine gornje-ptujske. 2. za podnačelnika gosp. Dr. Gregoriča Alojzija velikoposestnika in odvetnika v Ptujju. Za odbornike in sicer: 1. Iz skupine velikega posestva g. dr. Gregoriča vel. pos. in odvet. 2. Iz skupine trgovine in obrtnije g. Jurca Andraša trgoce in posestnika v Ptujju. 3. Iz skupine mest in trgov gosp. dr. Breznika, župana ptujskega in odvetnika v Ptujju. 4. Iz skupine deželnih občin gosp. Šoštarča Franja posestnika pri sv. Vidu.

Iz vseh skupin: Gosp. Rajča Božidara, župnika pri sv. Barbari in g. dr. Škrabarja Viktora okrajnega vračnika in posestnika v Ptui. Ker se je na ednem od narodne stranke v zastop zvoljenem koj v početku zapaziti moglo, ka bode pri volitvi v odbor na od sebe vlekel, eden se pa zopet modro zakesnil, smelo se očekivati, da bode ravnokar imenovani priporočeni odbor od 23 naše stranke nazočih poredoma s 23 glasi izbran. Ali glej! Izmed 23 našel se je eden rjavi Judež in tako je bil gosp. oskrbnik Rajšp z 22 glasi za načelnika izbran, zoper g. dr. Strafella, kojemu je pripalo 15 glasov. In blizo tako bili so razdeljeni glasi tudi pri volitvi podnačelnika in odbornikov iz skupin velikega posestva in trgovine z obrtnijo, ki so dobili odnosno po 24, 22, 21 glasov. Kdo je bil odpadnik, si za zdaj na uho šepčemo; ob drugej priliki bo pa se, če bi se kaj takega zopet pripetilo, celo razumljivo in na vsa usta povedala, kdor se je, hoteč na dvema stoloma sedeti, pri glasovanji tako na debelo znojil in potil, ka smo se motreči ga komaj smeha zdržali. Rekli bomo zakaj je v očeh poštenjakov značajnost kam več vredna od golega bogastva, naj potem enkrat zve, kaj se pravi možbeseda in kaj je figamozstvo. Da sedajna večina nema namere, brez obzira na postoječe razmere tako postopati, kakor se je godilo navadno poprej, pokazala je dovolj jasno pri volitvi odbornika za mesto in trg. Nekako čudno, da ne rabim drugega izraza, bilo je glasovanje Ptujčanov proti svojemu lastnemu županu od naše stranke v mestno skupino priporočenemu za moža, kojemu se inace kaj radi spetjjo — v žepu grozijo. Pa tako se dogaja. Vse se dragovoljno odpusti in pozabi samo, da bi se . . . ali ostani v piseku! Naj na kratko povem: razve g. dr. Škrabarja, ki je 3 glase premalo dobil, zbrani so v odbor vsi od narodne stranke priporočeni in — g. dr. Strafella. . . Na konci še pristavim, ka ima naša stranka svoje shode v lepo priredjenej prijaznej gostilnici Vojskovej.“

## Gospodarske stvari.

Ajda, jeda, jejda ali helda.

Ta enoletna rastlina s čevelj visokim, k višku stoječim, večidel krvavo-rudečim stebлом, je doma iz Azije, od koder so jo pred 300 leti k nam v Evropo prinesli. Razločujemo 2 povrsti ajde: navadno črno in sivo-zrnato ajdo. Teža zrnju: 62—65 kilo hektoliter. Kaljivost: 2—3 leta. Podnebje ljubi toplo in je proti mrazovom občutljiva, vendar, ker potrebuje za rast primeroma malo časa, morejo jo tudi v mrzlejših krajih še s pridom sejati. Zemlja: ajdi ugaja bolj lehka pa ne preizpita. Stori tudi v zibah t. j. močvirnatih zemljiščih, vendar najbolje v požganem mahovji in lazih, to pa za vsakim predsadežem. Navadno sejejo ajdo v rženo strnišče. Gnojitev frišna ne

kaže. Kdor pa le frišno gnoji, ta pridela veliko slame pa malo zrnja. Boljše je tretjemu ali četrtemu sadežu pred ajdo gnojiti. Ako pa kdo na sejano ajdo potrosi 4—5 meterskih centov pepela, 2—2.5 metr. centov guanovega superfosfata ali 2—2.5 met. centov razkrojene koščene moke, ta bo dobil izredno lepega pridelka. Priprave: ajda zahteva dobro izorano in čisto zemljo. Čas sejati je v mrzlih krajih prva polovica maja, navadno pa pozneje namreč ko žito požanjejo ter jo brž v novo strnišče posejejo. Semena je treba: pri sejanji z roko 1—1.5 kilo, z mašino 0.8—1 kilo na hektar; globoko se ne sme pod zemljo zavleči seme, k večjemu 3—5 centimetrov; če le mogoče naj se povalja z valjarjem. Rast zavriši se v 80—100 dneh. Žetev je ob konci avgusta in začetku septembra t. j. brž ko je večina zrnja očrnela. Dalje se naj ne čaka, akoprem bi še marsikteri cvet ne bil ocvetel. Kajti drugače se mnogo zrnja osiplje in izgubi. Ajdo pri nas žanjice žanjejo, v snopiče vežejo, ki se potem ali v razstave postavijo, ali v ostrvi naložijo ali v kozolcih razobesijo. Suši se ta rastlina prav po malem. Pridelki so jako različni in nezanesljivi. Pravijo, da obrodi v 10 letih k večjemu 2krat bogato, 4krat dobro in 4krat slabo. Sploh daje hektar 15—25 hektolitrov zrnja in 10—20 kilo slame. Hranitev in poraba: Do mlatitve treba je ajdo sušiti v prezračnih prostorih. Izmlačeno zrnje daje zmleto prav dobro moko, ki rabi za izvrstne žgance; šrotana ajda služi kot vrlo dobra krma. Slama je dobra kot krma, navadno se pa z njo le nastilja. Takšen gnoj je izvrsten. Kajti ajdina slama ima v sebi 160 delov vode, 13.0 dušca, 51.7 pepela, 24.2 kalija, 1.1 natrona, 9.5 apna, 1.9 magnezije, 6.1 fosforove kisline, 2.7 žveplove kisline in 2.9 kremenove kisline. Mnogim rabi zato tudi kot zelenjavni gnoj. V cvetu daje bučelam izvrstno pašo. Sadež za ajdino je najbolje izvoliti kakšen okopavni sadež, kateremu se pa ima pognojiti. Sovražniki so ajdi nekešne gosenice še bolj pa jesenski mrazovje ali slane. Zoper te bi si mogli posestniki pomagati, ako bi v enej okolici vsi pripravili kurež s plevami in šarami tako, da bi se dim zjutra vlegel nad ajdine. Tudi južno vetroje rado posmodi ajdo, da je namesto zrnja sama zuna!

Konjsko kopito in kako treba z njim pametno ravnati.

M. Konj s pohabljenimi nogami je prav za prav za nič več. In vendar se skoraj noben ud konjskega telesa toliko zlo ne rabi, ko ravno njegove noge. Živinski zdravniki imajo ravno z boleznimi in pohabljenimi konjskimi nogami skoraj največ posla in zaslužka. Vzroki teh nožnih bolezni pri konjih so večidel iskati v napačnem in krivem ravnanji s konjskim kopitom. Trdovratno se kovači in konjski lastniki drže krive navade, po kateri se pri kovanji konju kopita pilijo, nerodno